



**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

lij. de Siuerijs tunc infirmum gratia illum visitandi, ipsa sciuit, & cognouit dictum Iulium fuisse prohibitu testamentum facere à Francisco dicto il soldato fratre dicti Sebastiani, & q̄ dictus soldatus permanebat ibi, quia dubitabant, ne Iulius faceret testamentum. ¶ Domina Nicola alia testis deposuit, q̄ cum ipsa esset apud dictum Iulium infirmum causa ipsum visitadi, ille dixit sibi, q̄ volebat testari, & q̄ faceret vocari capellani, quò accersito, eidem capellano Iulius replicauit illud idem, & q̄ propter hoc vocatus fuit notarius. videlicet Ser Galeatius, qui accessit cum dicto Sebastianio, quibus dictus Iulius idem replicauit, q̄ testari volebat, cui respondit Ser Galeatius, q̄ ipse non habebat calamum, cartam, nec atramentum; cui respondit ipse Iulius, eatis ad credentiā, super qua omnia necessaria inuenietis, & q̄ ipsa testis dum iussit, vt caperet cartam, atramentum, & calamū, dicti Ser Galeatius, & Sebastianus intelligendo, q̄ Iulius volebat testari, discesserunt. Item dixit ipsa testis, q̄ continuē dictus Hannibal armatus cum ense, & vno pugione stetit in domo dicti Iulij ad custodiendum dictum Iulium. Itē dixit ipsa testis, q̄ suus maritus prohibitus fuit ingredi domum dicti Iulij: Item q̄ post recessum ipsius testis ipsa nunq̄ potuit postea ingredi domū dicti Iulij. ¶ Domina Francisca alia testis deposuit, q̄ Iulius testari volebat, & q̄ Ser Galeatius notarius fuit hac de causa vocatus, & q̄ illud fecisset, si fuisset liber aditus ad dictum Iulium omnibus personis, sed q̄ personæ non poterant adire propter Hannibalē fratrem dicti Sebastiani, qui stabat in domo, & non permittebat aliquem ingredi domum dicti Iulij. Item q̄ Ser Galeatius fuit vocatus hac de causa, & q̄ Iulius ipsi Ser Galeatio, & Sebastianio dixit, quod volebat testari. nihilominus nullo facto testamento recesserūt Ser Galeatius, & Sebastianus. ¶ Ex quorum testium dictis colligitur primo, q̄ Iulius testari voluit: secundo, q̄ etiam dicitur probatum, q̄ saltem per indirectū non admittendo personas ad Iulium accedere dictus Sebastianus prohibuit dictum Iulium testari, & quamuis de hac non admissione personarum, & prohibitione testandi cōstet ex dictis plurium testium in hoc singularem, tamen ad hoc probandum testes singulares admittuntur, & probant, & præcipue dicte femine examinatae satis concludenter probare videntur de prohibitione, quæ femine in causa civili faciunt fidē ad effectum civilem, vt in c. forus cum ibi not. de verb. signi. Quinimmo testes examinati pro parte Sebastiani necessario cōcludunt de prohibitione facta per Sebastianum, & Hannibalem in non admittendo personas ingredi domū Iulij infirmis: & quamuis dicant, q̄ Sebastianus dicebat illis hoc facere, ne sub clipeo ingredientium Domina Francisca exportaret dicta bona hoc tamen illi non debet prodesse, tum quia testes Sebastiani hoc dicūt, propterea quia Sebastianus sic dicebat, non autem concludunt, q̄ sic in veritate esset, tum etiam quia licet Sebastianus permisisset testes, notarios, & personas ingredi domum, tamen ipse benē poterat ita diligenter animaduertere, & custodire, q̄ domina Francisca nihil potuisset exportare: immo quanto plures persone fuissent admisse ingredi, tanto minus domina Francisca potuisset exportare. Quare potius est dicendum ipsum Sebastianū prohibuisse ingredi causa impediendi ipsum Iulium testari, vt dicunt testes examinati contra ipsum, quā q̄ hoc fecerit causa euitandi, ne domina Francisca aliquid exportaret cum adhuc viuente Iulio. ipse Sebastianus non debuisset esse anxius de hereditate viuentis l. qui superstitis, l. neminem ff. de acquirend. hered. Reliqua suppleant D. D. iudicare debentes, Laus Deo.

- 1 Nepotum ex filia prædefuncti præteritione sine causa testamentum est ipso iure nullum.
- 2 Præteritio facta ab auctore materio q̄ pro exheredatione semper durat nullum, etiam si filius patri testamentum fecerit.
- 3 Testamentum nullum ab initio præteritione filij tunc ipso iure nullum, etiam si filius patri testamentum fecerit.
- 4 Et quando morte filij præteriti reuocatur, & quædam.
- 5 Relictum filiabus titulo legati præteritionem non tollit.
- 6 Sed institutionis titulo relinqui debet.
- 7 Filie dotatæ quomodo sit providendum à patre si ipse ne tanquam præterita illud rumpat.
- 8 Testamentum nullum præteritione liberorum etiam si codicillaris clausula in eo sit apposta.
- 9 Liberi præteriti, & per clausulam codicillarem instituti grauari restituerent legitimam debitam iure naturæ.
- 10 Quid de Trebellianica.
- 11 Condicio illa, si non valet & c. in clausula conditionis vim conditionis non habet.
- 12 Legitima, & Trebellianica simul quando detrahantur.
- 13 Dos data filie quando in legitimam impuatur, si ipsa filia legitimam ex bonis aui detrahere velit.

EPITOME.

TESTAMENTVM, in quo nepotes testatoris mortis tempore inueniuntur præteriti, nullum est, licet filia testamenti tempore superstitis, postea testatori prædefuncta aliquid titulo hereditatis relictum fuerit, & nepotes alia filia sit instituta. Ex clausula si codicillari si non valet, vel non valet & c. in dicto apposta nepotes præteriti non redi instituto grauari per fidei. hereditatis relictæ. Et solum legitimam iure naturæ debitam, ac rem trebellianicam possunt detrahere. Et dotem datam ab auctore matri suæ, quæ non potest, in legitimam tenentur impuare.

CASVS CONSILII I

DOMINVS Andreas testator instituit Hippolyta eius filia, & extitit in domo Cornelia, & Thomia nepotibus suis ex Lucretia altera filia prædefuncti testamento, decessit, in quo Andreas nepotes, & Hippolyta natum herede instituit. Illi filij similiter eius nepotes, & fratrem dicti Andreadis instituit substituit modis, & conditionibus, ut in dicto testō, in quo etiam ipse testator Hippolyta, & Lucretie filiabus tunc viuentibus, & causis suis iure legati ultra dotes sibi datas rati pecunie quantitatem, quæ ascenderet ad summā librarum ducentarum, reliquit. de nepotibus vero suis ex Lucretia tempore testamenti & mortis aui testatoris præteriti nullā in testō suo mentionem fecit. Quæritur præterea an testū prædictum vicio præteritionis sit nullum, & præcipue præteritione nepotum ex filia Lucretie præsupposito, q̄ præteritione sit nullum, & virtute clausule codicillaris appositæ in testamento præteriti censentur heredi instituto grauari, & commissum hereditatem restituere. Tercio, an nepotes vt supra grauari aliquid ex hereditate Lucretie detrahere possint. Quarto, an ipsi præteriti legitimam eis iure naturæ debitam dotem ab auctore matris eorum matri datam impuare teneantur.

CONSILIVM X

CONSILIVM X. VM in paucis veritas consistat, adeo legitationibus, quæ ex premisso thematibus, breuibus viar. Et quo ad primam, Iaf. in auth. nouissima. C. de inof. testa. ad validitatem testamenti sufficere, q̄ filie, seu nepotes

l. filio præterito. ff. de in iustis, rupto, irritis; testō, nam ex quo semel pp eius præteritiōne aperta est via ceteris rūpēdi testm̄, ad illorum præiudiciū testm̄ confirmare nō potest, vt voluit gl. quā sequitur Cy. Azo, & Rofredus in l. post morte in fi. ff. de bon. possi. §. ab. quamuis Bar. ibi fuerit in alia opinione: sed prior est communis; & posito, quod opinio etiā Bar. vera esset, in casu nostro tamen nihil obstat, q̄ nepotes ex Lucretia, qui tēpore mortis testatoris reperi sunt obtinere primū gradū successiōis propter obitū Lucretiæ eorū matris, q̄ patri testatoris prædecessit iuxta tex. in §. ita demū inf. de heredi. que ab intest. & in d. auth. in successiōe, suo beneficio, & suo iure possent dicere testm̄ nullū, vel illud cōtrabaturale tanquam præteriti l. posthumorum, ff. de in iustis, rupto, irritis; talia. §. posthumorū inf. de exhered. libero. l. 3. §. idēq; est, & l. si emancipatus in prin. ff. de bo. possi. contrab. iusto. §. alii quoq; in auth. vt cū de appella. cognō. ¶ Nec ꝑ ex eo, q̄ aliquid filiabus relictū fuerit titulo legati, tollitur earum præteritiō d. §. alii quoq; & tenent doctores communiter, præsertim Bal. in d. auth. noui fima, & in l. omnimodo. §. i. C. de inoff. testa. & scribentes cōmuniter in c. Raynutus extrā de testam. & ibi gl. in verbo relinquimus, ꝑ debuit enim filiabus etiā aliquid saltem iure institutiōis relinquere d. §. alii, & est gl. in l. qui filii in prin. ff. vbi pupillus edu. deb. in l. Papinianus. §. si quis mortis. ff. de inoff. test. & in l. 3. §. sed vtrum in verbo patrimonii. ff. de minoribus, & ibi Bar. Andreas Barbatia. in d. c. Raynutus in §. col. extrā de testa. & ibi Imola, & cōmuniter alij scribentes in nō. & in gl. in verb. relinquimus, que idem voluit, ꝑ immo gl. in d. §. sed vtrū pro cōsilio docet, qualiter sit providendū à patre in testamento filiæ sue iam dotatæ ad hoc, ne præteritiōe sua testm̄ possit rumpere & dicere, q̄ pater vltimā dotem datā debet aliquid etiā iure institutiōis relinquere, & hoc cauti⁹ erit, q̄ si simpliciter filiæ dotem iam datam iure institutiōis tantummodo relinquere: quoniam an hoc vltimum sufficiat, est nullū dubitabile, & in puncto iuris subfine ri posset, illud nō sufficere, vt disputauit in d. c. Raynutus in notabilibus; Sed quoniā cōmunis opinio quo ad istud vltimū vř cōtrarium tenere, vt etiā tenuit gl. in d. §. sed vtrum, pro nūc pertranseo cum illa gl. quia hæc difficultas nihil quo ad casum occurrentem, ex quo constat, q̄ cū testator in suo testamento filiabus suis nō reliquerit iure institutiōis, sed simpliciter legauerit, id circo ipsæ filiæ dicuntur præterite, & nō solum filie, sed etiam nepotes nati ex Lucretia, de quibus nulla facta fuit mentio in testamento, & tamē rēpore mortis aut testatoris ipsi primū gradū successiōis obtineant, cū eorum mater viuū patre decesserit prædicta. Apparet igitur testamentum domui Andree testatoris fuisse nullū, & rumpi posse; & hac sufficiant quo ad primum dubium. ¶ Capio secundum, an testamentum, quod in se fuit nullū liberorū præteritiōne, saltem valeat iure codicillorum ex clausula illa codicillari in eo apposita, & si non valet, vel non valet bit iure testamenti, saltē valeat iure codicillorū: ꝑ Et ferē omnes doctores, vt attestat Bar. in auth. ex cau. fa. circa fi. C. de liberis præteritis, tenent clausulam illā operari, q̄ si testamentū valere non possit propter præteritiōem liberorum, valebit tamē iure codicillorum propter illam clausulam siue filius iam natus præteritus fuerit, siue posthumus, quando dictum fuit, si non valet, vel non valet bit, vt testm̄ & c. vt ibi per Bar. & latius in l. i. ff. de iure codicillo. in ij. col. & hæc clausula operatur etiam in testō nullo ratione præteritiōis, q̄ venientes ab intestato, puta præteriti, & alij, qui successuri erant testatori ab intestato, cēscantur grauati restituere hereditatem heredibus institutis in testamēto,

ro, qui tenebuntur prestare legata facta in testamento, quae remanent salua, non obstant liberorum praeeritione, d. authen. ex causa, vt declarat Bart. ibi in ultimis verois per tex. in l. posthumus. §. fin. ff. de inu. rup. irri. testa. & faciunt, q. habetur per Bar. in l. j. C. de posthu. heredi. instituen. & istud sequitur Bart. in d. l. j. in 2. colu. versic. 5. quod demonstrat verum esse optimis iuribus, & rationibus: ideo vltius non insisto, q. doctores magis communiter hoc sequuntur p. tex. in l. ex testamento. C. de fideicom. l. q. autem in prin. ff. si q. omis sa cau. testa. iuncta. l. si q. cum nullum in prin. ff. de iure codicillo. & in l. fin. C. quando dies leg. ced. ¶ Venio ad tertium principale, nunquid ipsi liberi praeeriti, & qui ab intestato rupto testamento succedere aucto debent, & grauati, vt supra censentur virtute illius clausulae codicillaris haereditate restituere heredibus institutis, ratione restitutionis possint aliqd de haereditate detrudere: ¶ & absq. dubio ipsi legitima debita iure naturae detrudere possunt, q. in illa grauari ab aucto non possunt tacite, nec expresse d. c. raynuius, & c. raynaldus ext. de testa. l. quonia in prioribus, l. scimus. §. cu autem, & ibi habetur. C. de inoffic. testa. & hac legitima est triens eius, quod ab intestato ipsi liberi praeeriti habere debuissent. authen. nouissimae, l. nup. C. de inoff. testa. & sic dicitur tertia pars bonorum deducto aere alieno, l. Papinianus. §. quarta. ff. de inoff. testa. quae statim ip sis liberis absq. dilacione, & onere debetur d. l. quonia in prioribus. ¶ Non autem Trebellianica, quae ratione restitutionis fideicommissi vniuersalis deducitur, d. c. raynuius cu sim il. detrudere possint, & sic duas legitimas: Quod de iure verum videtur, quonia liberi praeriti ab intestato venientes dicuntur rogati nepotibus institutis restituere sub conditione, si testamentum non valeret, ergo duas legitimas deducere poterunt p. tex. in d. c. raynuius, & in d. c. raynaldus, & ibi glo. in verbo legitima in fin. verb. & doctores omnes canonice ibi, & glo. in l. quanquam. C. ad l. falc. doct. in ratione. §. quod vulgo. ff. ad trebellia. & ibi Alex. & in colu. l. 42. & l. 71. in 2. volu. & in consil. 139. in j. volu. ¶ Contrarium tamen verius est in casu occurrenti, quando liberi praeriti, quibus de iure legitima iure naturae est debita, dicuntur grauati restituere haereditate institutis heredibus ex clausula codicillari, vt supra, nam ipsi soli detrahunt solum legitimam, & est ratio, ¶ quia illa conditio si non valet, in casu, de quo agitur, est vera de praesenti tempore testamenti, ratione enim praeritionis illico testamentum non valet, vnde non habet potestatem, nec vim conditionis. l. cu ad praesens. ff. si certu pera. l. cu in secundo. ff. de iniusto, rupto testamento, & sic eod. tempore simul detraherentur, q. est impossibile, q. duae quartae coinciderent ad inuicem, vt not. in terminis nostris consiluit Baldus in consil. 234. in j. volu. circa fin. incipien. in Christi nomine amē pponitur, quod do. Antonius, & c. & habetur in d. §. quod vulgo, & Bart. & Moderni in d. l. quaquā, & in d. c. raynuius, Nec aduersatur tex. in c. si pater de testa. in 6. & in d. c. raynuius, & in d. c. raynaldus, vbi simul duae legitimae detrahi possunt a filio grauato restituere, quando fuit grauatus sub conditione, ¶ quia respondet illa iura loqui, quando filij, seu liberi fuissent grauati restituere haereditate sub vera conditione suspensua de futuro, & ratio est, quia tunc diuerso tempore deberetur, legitima enim statim non expedito euentu conditionis d. l. quonia in prioribus, in d. l. scimus. §. cu autem. C. de inoffic. testa. trebellianica autem tempore, quo conditio fuerit postea adimpleta, quo tempore restitutio fideicommissi fieri debuit, cuius ratione ea detrahatur et a quolibet extraneo d. c. raynuius, vbi casus, & hac sufficiant quo ad tertium dubium. ¶ Aggredior quartum, & vltimum, vtrum dos data Lucretiae filiae in dicta legitima

impugnanda sit iuxta l. quonia nouella. C. de inoffic. testa. ¶ Et conclusum loquedo, dico, q. dos non legitima iure naturae debita Lucretiae filiae impugnanda sit in illa dos data impugnanda est, d. l. Lucretiae ex persona matris vellem legem trahere, nulli dubium, qd in illa dos matris non deberetur, vt est casus notabilis in d. l. q. non notat Bar. Bal. & oēs, Bar. & alij in l. in quarta. ff. de inoffic. testa. Aut nos loquimur de legitima detracta a matre ex sua persona, vt q. ipsi immediate aucto haereditate tunc dos data ab aucto matri suae, q. aucto praeriti non imputatur in legitimam nepoti ipsi detrahatur aucto, si dos matris puenit ad nepotes, vtrum, & iure h. d. itatis m. f. n. vel ex statu d. i. p. ex pacto, & §. d. u. vt voluit Bart. in d. l. in quarta. colu. versic. q. de vna questione, & in l. p. in prima. tima colu. versic. p. d. ad aliud. Bald. in l. in quarta. nouella, Ange. & Alex. in d. l. in quarta. colu. versic. vnde contra decisionem eorum d. l. l. illud, & Alex. in l. l. illud. C. de colla. vbi latet hoc nat in penul. colu. & concludit in casu d. o. tes, qui ex persona sua aucto immediate succedunt, p. terea quia eorum mater aucto praecedens, detrahi dos data matri suae ab aucto in legitimam suam re, si ipsi tamen haeredes matris dotem illamauerunt, & istud etiam tenuit Bald. in d. l. illam ad munis opinio scribentium, vt affirmat Alex. l. am. Vnde cum in terminis nostris nepotes ex matre tamen haeredes matris succederent in dotem matris ab aucto, sequitur, q. ipsi in legitimam detrahunt bonis aucti si tenent matrem dos impugnatam, d. l. illa detrudere poterunt legitimam debitam matri, & nis aucti per p. d. illa, & ita ex p. d. illis refecto. Lau.

S V M M A R I V M.

- 1 Nepos ex filio haere de institutio praeritus testamentum, si forte filius testatori praecedebat, & ideo ipse quod tuendus, vel saltem substituendus, vt num. 10. & 11.
- 2 Nepos ex filio natus tempore testamenti postea filius, quando per mortem filij ius haeres aucto testatori d. i. p. improprie, num. 15.
- 3 Substitutio facta alicui, quodocumq. decedat, vt notat, si is viuo testatore moriatur, & num. 9.
- 4 A substitutio vulgaris etiam comprehensa in compositione testamentum vires assumere potest.
- 5 Nepos ex filio secundum consilium Galli, Scuelae, & legi in suis, & non in haereditate simpliciter substitui debet, si filius praeritione testamenti improprie contingat, sed in l. l. te quoq. simpliciter satis esse demonstratur, num. 13. p. d. clara, vt num. 14.
- 6 Nepotē, seu filium debere institui, vel exheredari est de forma testamenti paterni, quae verē, & proprie, & non per adimpletur, sed per substitutionem quoque vulgaris p. d. plerū ostenditur num. 10. & 11.
- 7 Substitutus, & substitutio largē, & improprie dicitur, & institutio.
- 8 Praeritus dicitur filius, vel nepos sub conditione, & substituta institutus, vel substitutus: Fallit, nisi vna conditione esset purificata num. 17.
- 10 Filium, aut nepotē necessario instituentem pro compositione testamenti substitui vulgariter, siue expresse, siue tacite, p. d. larem, & compendiosam satis est, & q. hoc procedat, l. l. 12.
- 12 Hac verba voluit ipso iure, vel ipso facto peruenire ad testamentum, recta sunt, directamq. dispositionem important.
- 14 Nepos nasciturus post testamentum viuo aucto, & mortuo filio nepos natus ante testamentum quoad institutionem, & substitutionem eorum differunt.
- 15 Posthumus proprie, & improprie quis sit.
- 16 Substito directa proprie, & verē instituta est in alijs substitutis.
- 18 Filij postui in conditione regulariter non sunt vocati, nec in